

Afbouw Coronaloket: Bedrijven voor de zorg

(10)(2e), 17-6-2020

Achtergrond

Begin april 2020 heeft ZonMw in opdracht van VWS het *Coronaloket: Bedrijven voor de zorg* (verder: "dit corona loket") opgezet¹. De Covid-19 epidemie was in Nederland op dat moment op zijn hoogtepunt en VWS werd overspoeld met aanbod van bedrijven met producten of diensten ter bestrijding van de crisis.

Dit corona loket is opgericht om het aanbod van ondernemers met hulpmiddelen die een oplossing (denken te) hebben voor de Coronacrisis (COVID-19), te stroomlijnen. Dit aanbod werd in de eerste instantie vooral vanuit VWS doorgestuurd naar ZonMw, maar later ook vanuit andere bronnen. Er is heel bewust voor gekozen om geen eigen extern loket te openen (website), maar puur te fungeren als "achterwacht" voor VWS, andere overheden en -loketten.

ZonMw voerde reeds samen met vier andere partijen (VWS, ZIN, NZA, RVO) het programma Zorg voor Innoveren (Zvi) uit. Omdat Zvi ook een loketfunctie heeft waar ondernemers en andere zorgvernieuwers kunnen terecht met vragen over hun innovaties en het zorgstelsel, is besloten om het *Coronaloket: Bedrijven voor de Zorg* op basis van het netwerk en werkwijze van het ZVI-loket op te zetten.

Werkwijze

Het Coronaloket: Bedrijven voor de Zorg toetst eerst hoe nuttig het aanbod is. Er wordt o.a. getoetst op relevantie, veiligheid, leverbaarheid en vraag vanuit de zorg. Naast de deskundigen van de ZVI-partners worden externe experts betrokken om advies in te winnen. Mocht hier een positief oordeel uitkomen, dan wordt onderzocht naar welke organisatie dit aanbod doorgezet moet worden, zodat het product zo snel mogelijk beschikbaar komt voor de zorg. Als blijkt dat het product geen relevante bijdrage (meer) levert aan de zorg, dan worden de ondernemers hartelijk bedankt voor hun idee en wordt ook helder gecommuniceerd dat de Nederlandse zorg daar geen behoefte meer aan heeft. In de gevallen dat een bijdrage alleen lokaal of regionaal nuttig is, biedt het loket aan om op zoek te gaan naar een lokale zorgpartij, maar in de praktijk bleek dat bedrijven hier niet of nauwelijks behoefte aan hebben.

Resultaten

Dit corona loket heeft tot nu toe het directe aanbod van ruim 150 bedrijven² getoetst, waarna ze doorverwezen zijn naar de juiste organisatie of vriendelijk bedankt voor hun bijdrage. Het overgrote deel van de trajecten is inmiddels afgesloten.

Opvallend is dat in de laatste weken uit de beoordeling van het aanbod bleek dat vrijwel alle aanbieders vriendelijk bedankt moesten worden. De voornaamste reden hiervoor was dat de behoefte centrale/landelijke inkoop van beschermende middelen nu niet meer bestaat (het LCH-team productie is opgeheven), terwijl het aanbod voor het merendeel bestond uit middelen uit die categorie.

Daarnaast valt op dat het aanbod ook stevig terugloopt. Van tussen de 5-10 bedrijven per dag in de eerste weken naar nu vaak minder dan 5 per week.

Tot slot valt op dat een groot deel van de MKB-bedrijven waarvan dit corona loket tot oordeel kwam dat hun bijdrage erg nuttig zou kunnen zijn, tevens op zoek was naar geld om de bijdrage door te kunnen ontwikkelen tot een echt product. In eerdere rapportages en notities³ was daarom gemeld dat verkend zou worden of het verstrekken van leningen een werkbaar middel zou zijn voor dit doel. Helaas bleek dat dit staatssteun-technisch een stuk lastiger was dan oorspronkelijk gedacht. Om die reden

¹ Zie ook Voorstel "Corona-loket: ondernemingen dragen bij aan zorg fase 1" versie 2.2, 3 april 2020.

De totale opdrachtomvang was (10)(2b)

² Naast deze vragen, hebben de medewerkers van het loket medio mei ook alle 127 records die binnengekomen waren bij het LOT-C (onder J&V) gescreend op bruikbaarheid & relevantie. Slechts 8 bleken nog relevant te zijn, welke vervolgens meegenomen zijn in dit corona loket als case.

³ Leningen voor MKB bedrijven die innovatieve oplossingen hebben voor de Corona-crisis v. 1.1

wordt nu vooral gekeken naar de SBIR-regeling⁴, wat inhoudelijk ook prima lijkt te passen bij de behoefte, maar een subsidie is en geen lening. Hierbij blijft het essentieel dat de behoefte vanuit de zorg scherp gearticuleerd wordt (zie ook onder).

Detailinformatie over de werkwijze en de resultaten van dit corona loket is te vinden in eerdere rapportages⁵.

Conclusies en aanbevelingen voor het vervolg

1. Het bovenstaande leidt tot het advies om de werkzaamheden van dit corona loket te integreren in de activiteiten van het Zorg Voor Innoveren-loket (het loket waar dit corona loket op gebaseerd is). Een groot deel van het aanbod in het eindstadium van dit corona loket had ook bij ZVI afgehandeld kunnen worden, zowel inhoudelijk als qua capaciteit. De belangrijkste reden dat dit niet gebeurde was dat we geen onnodige doorverwijzingen wilden creëren. Verder was de backoffice van dit corona loket beter ingericht op het werken een groep mensen die niet allemaal bij ZonMw in dienst zijn, maar omdat de vraag / aanboddruk aanmerkelijk lager is geworden, is het niet meer essentieel dat alle betrokken medewerkers zelf in de database kunnen editen. Om deze reden adviseren wij:
 - a. Het *Coronaloket: Bedrijven voor de zorg* op te heffen per 1 juli,
 - b. De nog resterende taken over te dragen aan ZVI en
 - c. Hierover een kort formeel bericht aan de belangrijkste stakeholders te doen uitgaan en vanuit ZonMw zal er een out-of office worden ingesteld op het mailadres van dit corona loket om alle mailers ook op de hoogte te stellen van de overdracht.
 - d. Bij een eventuele nieuwe Corona-golf kan het corona-loket weer opnieuw opgestart worden
 ZonMw zal vervolgens een eindrapportage (inhoudelijk en financieel) in juli aan VWS doen toekomen.
2. Er blijven nog drie losse eindjes over. Per punt wordt hieronder aangegeven hoe ZonMw dit met VWS zou willen oppakken:
 - a. Het bleek erg lastig te zijn om de vraag vanuit de zorg & maatschappij naar producten ter bestrijding van de Corona-crisis goed te articuleren, waardoor ondernemers ook niet effectief konden inspelen op de behoeften. ZonMw treedt graag in gesprek met VWS over manieren om deze vraag in de toekomst beter te articuleren.
 - b. MKB-bedrijven hebben behoefte aan geld om de ontwikkelingskosten te dekken van innovatieve oplossingen. ZonMw treedt graag in gesprek met VWS over de mogelijkheid om -op basis van een goed gearticuleerde vraag- een SBIR subsidie vorm te geven.
 - c. Er zal de komende periode nog een grote behoefte blijven aan:
 - i. (basale) kennis voor het beoordelen en produceren van nieuwe persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) en het steriliseren en recyclen van gebruikte PBM's. In Nederland hebben we een uitstekende uitgangspositie, maar de capaciteit ontbreekt op dit moment. Door gerichte subsidies uit te zetten kunnen we in Nederland ons beter voorbereiden op eventuele nieuwe uitbraken, zijn we minder afhankelijk van het buitenland, kunnen we een oplossing vinden voor het afvalprobleem en kunnen we een economische kans pakken.
 - ii. Certificering van corona-specifieke oplossingen in de gehele breedte. Niet alleen zijn er maar weinig instellingen in Nederland die certificeringen kunnen afgeven, maar ook zijn MKB bedrijven meestal niet in staat om de kosten te kunnen dragen die daarmee gemoeid zijn. Een regeling die de certificeringskosten (ten dele) dekt en onafhankelijke partijen in staat stelt de infrastructuur op te zetten ten behoeve van een dergelijke certificering, zou de innovatie aanmerkelijk kunnen versnellen.
 - iii. Corona-diagnostiek, zowel serologie als besmettingen, point of care, sneltesten etc.
 - iv. Geneesmiddelen en vaccins
 ZonMw treedt graag in gesprek met VWS om te bepalen of deze punten herkend worden en of- en zo ja hoe- ZonMw daar onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten op uit kan zetten.

⁴ <https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/sbir>

⁵ Coronaloket: Bedrijven voor de zorg: Rapportage 1-4 tm 15-5 def.